

FLEMMING BALVIG

Erinran

Byråass. Gunborg Bengtsson
Lunds universitet
Kansli S
Box 117
221 00 Lund

København d 8 maj 1987

**Vedr.: Bedømmelse af ansøgelse til
professoratet i rettsociologi ved
Lunds universitet**

Jag skal herved tillade mig at gøre indsigelse mod den bedømmelse af 28. april 1987, der er udfærdiget vedr. det udlyste professorat i rettsociologi. Af tre grunde er det ikke helt uden tvivl i sinde, indsigelsen indgives. For det første p.g.a. mit manglende kendskab til svenske regler og svensk praksis vedrørende videnskabelig stillingsopslag og stillingsbesættelser. For det andet fordi jeg synes den foreliggende bedømmelse i nogen henseender er forbil-

ledlig – grundig og explicit. For det tredje fordi frt ikke er givet, at det materielle resultat af bedømmelsen vil blive anderledes af, at mine indsigelser tages til følge, og jeg ser på ingen måde nogen interesse i at forsinke forløbet unødigt.

Min indsigelse da:

Udvalget kommer i sin bedømmelse frem til, at det mellem de to bedste ansøgere er yderst vanskeligt at differentiere med hensyn til disses forskningsmæssige kvalifikationer. I stedet for at løse dette vanskelige problem ud fra de opstillede præmisser – d.v.s. kvaliteten af ansøgernes forskningsmæssige virksomhed vurderet i forhold til 9 centrale og alment anerkendte kriterier – introducerer man ad hoc et helt nyt kriterium af en ganske anderledes karakter end de øvrige kriterier og lader dette nye kriterium være udslagsgivende. Det understreges således i bedømmelsen at dette nye kriterium – og dette alene – har været afgørende for den endelige rangering mellem de to øverst placerede ansøgere.

Jeg læser endvidere bedømmelsen sådan, at dette bedømmelseskriterium først er opstået sent i udvalgets arbejde og ikke har ligget formuleret som et af de centrale kriterier, man har opstillet forud for bedømmelsen og struktureret bedømmelsen efter (?)

Jeg har to indvendinger – en principiel og en praktisk – mod denne måde at løse et vanskeligt men helt centralt problem på ved en videnskabelig bedømmelse.

Først min principielle indvending. Det nye kriterium, der tages i anvendelse ved bedømmelsens afrunding, er som nævnt af en helt anden karakter end de øvrige på forhånd opstillede kriterier. Hvor de 9 på forhånd opstillede kriterier alle vedrører de *kvalitative* stærke og svage sider ved ansøgerne som rets-sociologiske forskere (samt undervisere og forskningsplanlæggere), er det 10'ende kriterium af ren *forskningspolitiske* art. Det er et værdimæssigt kriterium, der vedrører de aktuelle bedømmers smag med hensyn til hvilke emnekredse inden for rets-sociologien, de synes skal fremmes. Udover en rent kvantitativ betragtning om, at man foretrækker noget der ikke er så meget af i forvejen, argumenteres der ikke nærmere for det forskningspolitiske valg i bedømmelsen. Min primære principielle indvending er imidlertid heller ikke manglen på nærmere argumentation for det konkrete forskningspolitiske standpunkt, men at *sådanne forskningspolitiske valg efter min opfattelse ikke hører hjemme i et sagkyndigt bedømmelsesudvalg*. Forskningspolitiske valg hører hjemme i den institution, der opslår stillingen og denne institutions faglige og administrative organer, og det er denne institutions ansvar at udmønte disse valg i stillingsopslaget.

I den aktuelle sag har universitetet i Lund truffet det forskningspolitiske valg at opslå stillingen helt bredt i *rets-sociologi*. Der er ingen nærmere specifikationer af forskningspolitisk art i stillingsopslaget. Der står f.eks. ikke noget om, at man ønsker det skal være "rets-

sociologi med særlig henblik på makro-sociologiske problemstillinger". Alternativt kunne man – som så ofte gjort – have angivet specifikke forskningspolitiske præferencer i en betænkning i tilknytning til stillingsopslaget. Men heller ikke dette har institutionen gjort i det aktuelle tilfælde.

Det må – efter min mening – være et grundlæggende princip, at ansøgere får mulighed for at vide *hvad* det er de søger og hvad det er for *kvalifikationer* de vil blive bedømt på. Det er jo ud fra denne viden ansøgere afgør om de vil søge eller ej, i givet fald hvordan de vil udforme deres ansøgning og herunder hvilke dele af deres videnskabelige produktion de vil fremsende til bedømmelse. Forskningspolitiske valg i form af ønskede forskerprofiler må derfor foreligge klart formulerede for ansøgerne – og bedømmerne – inden ansøgninger indgives og inden selve bedømmelsesprocessen går i gang. Ud fra den viden ansøgerne har haft til rådighed i den aktuelle sag, måtte de forvente at blive bedømt og gradueret efter i hvilket omfang de har udført rets-sociologisk forskning i bred og almindelig forstand samt kvaliteten af denne forskning – og intet andet. Uden at gengive den skal jeg her blot henvise til formuleringerne i ledig-kungörelsen af 7. februar 1986.

Summeret op med hensyn til min principielle indvending: Ud fra stillingsopslaget at dømme måtte ansøgerne forvente at det sagkyndige bedømmelsesudvalg skulle vurdere og rangere dem i overensstemmelse med deres kvalitative kompetence i forhold til et professorat i rets-sociologi, men udvalget har leveret en rangering der delvist bygger på rent forskningspolitiske valg og værdier. Det mest uantagelige ved denne fremgangsmåde er, at den lader ansøgerne helt i stikken med hensyn til deres mulighed for at vurdere om personlige sympatier og antipatier har influeret på bedømmelsen. Det værdimæssige valg kan der jo ikke argumenteres imod. Det kan ikke i samme grad som vurderingerne i forhold til de kvalitative sider be-

vises eller modbevises. Ansøgerne er her helt i bedømmernes vold og risikoen eksisterer for at man som bedømmer kan falde for fristelsen til at favorisere enkelte og disfavorisere andre ved *ad hoc* at opvurdere/nedvurdere de emnekredse ansøgernes forskning viser sig at ligge inden for. Det er derfor disse værdimæssige valg og ønsker om særlige forskningsprofiler må foreligge som klare præmisser for såvel ansøgerne som det sagkyndige bedømmelsesudvalg allerede i stillingsopslaget og/eller i en betænkning i tilknytning til denne.

Der næst det mere praktiske. Uanset den principielle stillingtagen til det rimelige i ad hoc at gribe til ikke på forhånd definerede explicitte kriterier der ikke har med ansøgernes videnskabelige kvalifikationer at gøre, kan man i den aktuelle sag rejse det spørgsmål, om bedømmelsesudvalget har udtømt mulighederne for en kvalitativ sondring mellem de bedste ansøgere – og de kvalitative kriterier synes der at være enighed om er de grundlæggende og primære. Jeg læser i det mindste bedømmelsen på den måde, at hvis man havde følt sig i stand til at sondre kvalitativt, ville dette have været udslagsgivende for den endelige rangering (?). For det første foreligger muligheden for at det faglige bedømmelsesudvalg gennemgår det foreliggende bedømmelsesgrundlag endnu en gang for at nå frem til en sondring. Man kunne/burde efter min mening i forbindelse hermed overveje om alle relevante kriterier vedrørende de forskningsmæssige kvalifikationer har været inddraget i de hidtidige afvejninger. Bl.a. har man rimeligt nok blandt de nuværende 9 kriterier interesseret sig for forskningens ”bredde” og ”dybde”, men ikke – så vidt jeg kan se – explicit for forskningens mængde og forskernes produktivitet (?) For det andet forelig-

ger muligheden for at bede det faglige bedømmelsesudvalg søge at *supplere* det foreliggende bedømmelsesgrundlag. Mest regulært og nærliggende var det vel at vælge at indkalde og gennemgå den forskningsmæssige produktion, ansøgerne har præsteret i den lange periode der nu er gået siden ansøgningsfristen udløb med henblik på om en sådan ajourføring giver anledning til den ønskede differentiering – og/eller at indkalde den yderligere videnskabelige produktion som ansøgerne måtte ligge inde med fra før ansøgningsfristens udløb, men som bl.a. under hensyn til stillingsopslagets formulering evt. ikke er fremsendt til bedømmelse.

Den samlede konklusion er da:

Efter min opfattelse bør følgende ske nu: Bedømmelsesudvalget bør trække sit forskningspolitiske ad hoc valg ud af bedømmelsen og herefter udnytte de yderligere muligheder som faktisk eksisterer for at forsøge at nå frem til en endelig rangering på basis af grundlæggende kvalitative kriterier. *Skulle det* efter denne yderligere vurdering vise sig, at bedømmelsesudvalget stadig ikke mener sig i stand til at rangere endeligt, måtte man retfærdigvis lade det blive ved det. Det måtte i så fald være op til den ansættende institution efter nærmere overvejelser at vælge hvilken forskningsprofil – og dermed hvilken ansøger – man ønsker. Herved ville den politiske side af stillingsbesættelsen og det politiske valg være klart placeret og afgrænset i forhold til det kvalitative – og placeret der hvor det hører hjemme.

Med venlig hilsen
Flemming Balvig (sign)

